

A kényszertörlési eljárás

Dél-Dunántúli JOGpontok

Frissítve: 2020.08.31.

A kényszertörlési eljárás

I. Mi a kényszertörlési eljárás?

A kényszertörlési eljárás célja, hogy a már ténylegesen nem működő céget a cégbíróság – a cég vagyoni viszonyainak a lehető legszélesebb körű rendezése mellett – jogutód nélkül megszüntesse és a cégjegyzékből törölje.

A kényszertörlési eljárást, mint a cég jogutód nélküli megszűnését és cégjegyzékből való törlését eredményező eljárást szükséges elhatárolni más, szintén jogutód nélküli megszűnést eredményező eljárásoktól, így a végelszámolástól és a felszámolási eljárástól. Ez utóbbiról akkor beszélhetünk, ha az adott cég fizetéseképtelen helyzetbe kerül (jellemzően nem tudja a nevére kiállított számlákat az esedékességkor kiegyenlíteni) és a törvényszék elrendeli a cég felszámolását, amely lényegét tekintve az eljárásba bejelentett hitelezői igények részben vagy egészben történő kielégítését követően a cég jogutód nélküli megszűnésével fog zárulni. A végelszámolás ezzel szemben
Frissítve: 2020.08.31.

nem feltétlenül jelenti azt, hogy az adott cég fizetéképtelen helyzetben van, elsődlegesen arról van szó, hogy a cég tagja nem akarják folytatni a cég működtetését, ezért meg kívánják azt szüntetni (azzal, hogy amennyiben az eljárás során kiderül, hogy a cég vagyona a hitelezői igényeket nem fedezi, akkor a végelszámolás átfordul felszámolási eljárásba).

I./1. A kényszertörlés Cégtörvény szerinti esetei

Az eljárást a cégbíróság akkor rendeli el, ha

1. a céget megszűntnek nyilvánítja (mert a törvényes működése nem biztosítható),
2. a cég a végelszámolást három éven belül sem fejezte be és nem kérte a törlését,
3. a cég jogutód nélküli megszűnését megalapozó ok áll fenn, de nincs lehetőség végelszámolási eljárás lefolytatására.

Nem kerülhet sor kényszertörlési eljárás lefolytatására fizetéképtelenséget megállapító végzés meghozatalát követően, és abban az esetben sem, ha a céggel szembeni büntetőjogi intézkedés alkalmazására van kilátás.

Frissítve: 2020.08.31.

I./2. Kényszertörlési eljárás az adószám törlésének és a beszámoló letétbe helyezése elmulasztásának esetén

A kényszertörlési eljárások egyik gyakori esete, amikor egy társaság adószámát törlik, és az adószám törlése miatt elrendelik a kényszertörlési eljárást.

Erre – többek között – az alábbi okok miatt kerülhet sor:

1. Az adózó a beszámolóját elmulasztja a jogszabályban meghatározott határidőben közzétenni. Amennyiben ezt az adóhatóság észleli, felhívja az adózót a törvényes működés helyreállítására (és mulasztási bírság kiszabását helyezi kilátásba). Amennyiben a cég ezt elmulasztja, az adóhatóság törli az adószámát és kezdeményezi a kényszertörlési eljárás megindítását.
2. Az adószám törlésére sor kerülhet akkor is, ha az adózó a székhelyén nem található meg vagy az adózónak postai úton, hivatalos iratként kézbesített adóhatósági irat két egymást követő alkalommal a feladóhoz a címzett ismeretlensége miatt érkezett vissza, illetve a megfelelő levélszekrény hiánya miatt a címzett számára kézbesíthetetlennek tekinthető.

Frissítve: 2020.08.31.

Ezen kívül vannak egyéb esetek is, például az, hogy az adózó székhelye nem valós cím, vagy az adózó a rá irányadó szabályoknak megfelelő szervezeti képviselőt az állami adó- és vámhatósághoz annak felszólítása ellenére sem jelentette be. E körbe tartozik az, ha az adóhatóság az adózó ellenőrzése alapján hitelt érdemlően tudomást szerez arról, hogy az adózó által bejelentett szervezeti képviselő nem valós személy.

Amennyiben az adószám törlésére kerül sor, a törlés ellen fellebbezéssel lehet élni, vagy később új adószámot lehet kérni.

II. A kényszertörlés lefolytatása

A kényszertörlési eljárás a cégbíróság jogerős végzésének a Cégbizonylatban történő közzétételének napján kezdődik. A végzés felhívást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a közzétételt követő 60 napon belül jelentse be a bíróságnak, akinek

1. a céggel szemben követelése van,

Frissítve: 2020.08.31.

2. tudomása van arról, hogy a cég ellen bírósági, közjegyzői vagy más hatósági eljárás van folyamatban,
3. a cég tulajdonában lévő eszköz van a birtokában, a cég vagyontárgyára vonatkozó jog jogosultjaként van bejegyezve, valamely vagyontárgyat illetően a javára, illetve érdekében tény van feljegyezve, vagy a cég vagyontárgyára tarthatna igényt,
4. tudomása van a kényszertörés közzétételének a napját megelőző évben a cég vagyonában bekövetkezett változásról, vagy
5. a céggel fennálló munkaviszonyon alapuló bérkövetelése vagy munkaviszonyból származó egyéb követelése van.

A cégbíróság a céget megillető jogosultságok és terhelő kötelezettségek, illetve vagyon meglétének vizsgálata érdekében vagyonfelmérést végez, amelynek során megkereséssel fordul bizonyos szervezetekhez (pl. földhivatal) amelyek rövid határidőn belül kötelesek ezen megkeresésnek eleget tenni.

Ezen túl a cég tagjainak és vezető tisztségviselőinek is nyilatkozniuk kell a cég vagyonáról, ennek elmulasztásából

Frissítve: 2020.08.31.

eredő károkért felelősséggel tartoznak és pénzbírsággal is sújthatók. Az elrendelő végzéstől számított húsz napon belül meg kell fizetni a munkavállalók számára az eljárás kezdetéig esedékes, de még ki nem fizetett munkabért. A cég köteles adókötelezettségeit teljesíteni és a számviteli beszámolóját közzétenni.

Ha a kénysztörlési eljárást végelszámolás előzte meg, a volt végelszámoló köteles az adókötelezettségeket teljesíteni, valamint a kénysztörlési eljárást megelőző nappal, mint mérlegfordulónappal, számviteli beszámolót készíteni, majd azt letétbe helyezni és közzétenni. Ezekén túl a vezető tisztségviselő és a volt végelszámoló köteles a jogutód nélküli megszűnéssel együtt járó kötelezettségek teljesítésére.

Ha a megjelölt határidőben vagy a kénysztörlési eljárás jogerős befejezése előtt munkaviszonyon alapuló követeléssel kapcsolatos munkavállalói bejelentés történik – feltéve, hogy a cég elleni felszámolási eljárás megindításának feltételei egyébként nem állnak fenn –, a cégbíróság a felszámolói névjegyzékből kijelöl egy, a munkaviszonyra vonatkozó igazolások kiadására és a Bérgarancia Alapból igényelhető támogatással összefüggő feladatok ellátására jogosult személyt, az úgynevezett bérgarancia biztost. A

Frissítve: 2020.08.31.

bérgarancia biztos támogatásnak a Bérgarancia Alapból történő igénylése vonatkozásában ugyanazok a jogok illetik meg és kötelezettségek terhelik, mint a felszámolót a felszámolási eljárás esetében.

III. A kényszertörlési eljárás eredménye

1. Amennyiben a bejelentések és a megkeresések alapján megállapítható, hogy nem áll fenn a céggel szemben követelés és a cégnek nincs vagyona, a cégbíróság törli a céget. Ebben az esetben a cégbíróság mellőzi a vezető tisztségviselő és/vagy a tagok eltiltását (pl. ügyvezető) (eltiltást ld. 4. pont).
2. Ha követelésről bejelentés érkezik, de a cégnek nincs vagyona, vagy a vagyon előreláthatóan nem fedezi a várható felszámolási költségeket, a cégbíróság a céget törli a cégjegyzékből és ha a bejelentett követelés nem került kielégítésre – a Cégtörvényben meghatározott további feltételek fennállta esetén – gondoskodik a vezető tisztségviselő és/vagy a tagok eltiltásáról.

Frissítve: 2020.08.31.

3. Amennyiben bejelentés érkezett a céggel szembeni követelésről és a bíróság megállapítja, hogy a cég vagyona fedezni fogja a várható felszámolási költségeket vagy a cég vagyona valószínűsíthetően fedezetelvonó ügylet miatt jelentősen csökkent vagy a fedezetelvonó ügylet miatt nincs vagyona, akkor a kénysztörlési eljárást megszünteti és kezdeményezi a cég elleni felszámolási eljárás megindítását.

Fedezetelvonó ügylet: Ha a felek olyan szerződést kötnek, amelynek célja, hogy harmadik személy igényének kielégítési alapját részben vagy egészben elvonják és a szerző fél rosszhiszemű volt vagy ingyenesen előnye származott a szerződésből, akkor fedezetelvonó ügyletnek minősül. Az ilyen szerződés az adott harmadik személlyel szemben hatálytalan.

Az kénysztörlési eljárás lefolytatása nélkül ezt a következményt alkalmazza a cégbíróság, ha a cég bírósági peres vagy nemperes eljárásban félként részt vesz, ha az eljárás a kénysztörlés elrendelése előtt indult.

4. Ha bejelentés nem érkezett, de a cégnek van fellelhető vagyona, akkor törlik a cégjegyzékből és

Frissítve: 2020.08.31.

vagyonát felosztják a tagok között, akiknek a vagyonelemek értékének felmérésével kapcsolatos költségeket viselniük kell. A céggel szembeni követelésnek kell minősíteni, ha kétség merül fel a vagyon tulajdonjogával kapcsolatban.

A cégbíróság eltiltja azt, akinek felelősségét a kényszertörlési eljárás során ki nem elégített hitelezői követelésért a bíróság jogerősen megállapította és a jogerős bírósági határozat szerinti fizetési kötelezettségét nem teljesítette. Továbbá azt is, aki a kényszertörlési eljárás megindításának időpontjában vagy az azt megelőző évben vezető tisztségviselő, korlátlanul felelős tag, korlátolt tagi felelősséggel működő gazdasági társaságban többségi befolyással rendelkező tag volt. Az eltiltás 5 évre szól, ennek ideje alatt az eltiltott személy nem szerezhethet többségi befolyást gazdasági társaságban, nem válhat annak korlátlanul felelős tagjává, vagy egyéni cég tagjává és nem lehet cég vezető tisztségviselője.

A cég akkor törölhető a cégjegyzékből, ha a NAV tájékoztatása szerint a cégnél adóhatósági eljárás nincs folyamatban, és ellenőrzést, végrehajtást nem kezdeményez.

Frissítve: 2020.08.31.

Ellenkező esetben, illetve, ha a cég köztartozással rendelkezik, a cég csak az adóhatósági eljárások jogerős befejezéséről szóló tájékoztatást követően törölhető a cégjegyzékből.

IV. A tag felelőssége

Korlátozott tagi felelősséggel működő cégek esetén (kft., rt.), ha a cég törlésének időpontjában tagként bejegyzett személy korlátolt felelősségével visszaélt, akkor korlátlanul felel a cég hitelezőjének kielégítetlen követelése erejéig. Ugyanígy felel az a volt tag, aki az eljárás megindulását megelőző három éven belül ruházta át tagi részesedését, ha ennek során rosszhiszeműen járt el vagy tagsága során felelősségével visszaélt. Több tag felelőssége egyetemleges, tehát bármelyikkel szemben a teljes követelés érvényesíthető.

Korlátozott felelősséggel való visszaélésnek minősül, ha a tagok tartósan hátrányos üzletpolitikát folytattak, a cég vagyonával sajátjukként rendelkeztek, vagy olyan határozatot hoztak, amelyről tudták vagy az általában elvárható gondosság mellett tudhatták volna, hogy a cég törvényes működésével nyilvánvalóan ellentétes.

Frissítve: 2020.08.31.

Amint azt fentebb írtuk, a kényszertörlési eljárás eredményeképp sor kerülhet arra is, hogy a Cégbíróság eltiltja a tagot. Erre akkor kerülhet sor, ha valaki a kényszertörlési eljárás megindításának időpontjában vagy az azt megelőző évben korlátlanul felelős tag korlátolt tagi felelősséggel működő gazdasági társaságban többségi befolyással rendelkező tag volt (ez a Ptk. szerint: „*Többségi befolyás az olyan kapcsolat, amelynek révén természetes személy vagy jogi személy (befolyással rendelkező) egy jogi személyben a szavazatok több mint felével vagy meghatározó befolyással rendelkezik*”).

Amennyiben a cégnek vagyona van, – bizonyos feltételek fennállása esetén – el lehet kerülni az eltiltást.

V. A vezető tisztségviselő felelősége

A cég törlése esetén a vezető tisztségviselő (ideértve azt is, akit az eljárás előtt töröltek a cégjegyzékből) az általa okozott hátrány erejéig felel a kielégítetlenül maradt hitelezői követelésekért, ha a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet

Frissítve: 2020.08.31.

bekövetkezését követően – tehát mikor már látta vagy látnia kellett, hogy a cég nem fog tudni eleget tenni a vele szemben fennálló követeléseknek – ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembe vételével látta el, és ezáltal a cég vagyona csökkent, illetve a hitelezők követeléseinek kielégítése meghiúsult. Több vezető tisztségviselő esetén a felelősség szintén egyetemleges.

Akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a fizetéképtelenséggel fenyegető helyzet nem a tisztségviselői jogviszonya alatt, vagy ügyvezetési tevékenysége miatt következett be, a helyzet bekövetkezte után pedig minden tőle elvárható intézkedést megtett a veszteségek elkerülésére. Amint arról már fentebb írtunk, a kényszertörlési eljárásban a vezető tisztségviselő – illetve a volt vezető tisztségviselő – eltöltésére is sor kerülhet.

VI. Kényszertörlés alatt van a cégem! Mit tehetek?

A kényszertörlési eljárás megindítását elrendelő végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak van helye.

A kényszertörlési eljárást befejező végzéssel szemben (kivéve azt az esetet, mikor az eljárás megszüntetését

Frissítve: 2020.08.31.

követően felszámolás indul) a Céglőzlőnyben való közzétételt követő 15 napon belül van lehetőség fellebbezésre, a törlésről a cég tagjait és vezető tisztségviselőit postai úton értesíteni kell.

Ha a kényszertörlesi eljárás során felszámolási eljárást kell kezdeményezni, a felszámolás során egyezségkötésnek nincs helye és a felszámolási eljárás az adós cég teljesítésére tekintettel nem szüntethető meg.

A kényszertörlesi eljárás során a cég üzletszerű gazdasági tevékenységet nem végezhet és képviselője csak az eljáráshoz kapcsolódóan tehet a cég vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatokat, feladata ellátása során a hitelezői érdekeket kell figyelembe vennie.

A cég szervei az eljárás céljával ellentétes döntést nem hozhatnak és a cég nem határozhatja el átalakulását, egyesülését vagy szétválását.

Azon eseteket leszámítva, amikor kizárt a kényszertörlesi eljárás lefolytatás (ld. II. pont) a cégbíróság nem dönthet az eljárás megszüntetéséről, ezt tehát nem lehet kérelmezni.

Frissítve: 2020.08.31.

VII. Folyamatábra

	Követelés	Vagyon	Jogkövetkezmény
I.	nincs	nincs	cég törlése
II.	nincs	van	cég törlése + vagyon felosztása a tagok között
III.	van	nincs	cég törlése
IV.	van	van	felszámolási eljárás

1. Ha sem követelés, sem pedig a cég vagyonával kapcsolatos bejelentés vagy adatszolgáltatás nem érkezett, akkor a cég törlésre kerül és ezzel megszűnik. A cég ilyen esetben csak akkor törölhető a cégjegyzékből, ha a NAV tájékoztatása szerint a cégnél adóhatósági eljárás nincs folyamatban, és az adóhatóság ellenőrzést, végrehajtást sem kezdeményez. Ellenkező esetben továbbá, ha a cég köztartozással rendelkezik, a cég csak az adóhatósági eljárások jogerős befejezéséről szóló tájékoztatást követően törölhető a cégjegyzékből.
2. Ebben az esetben a cégbíróság rendelkezik a vagyonnak a tagok közötti felosztásáról, azonban a

Frissítve: 2020.08.31.

vagyonfelméréssel kapcsolatban felmerült költségek viselésére a tagokat egyetemlegesen kötelezi. Amennyiben azonban a cég fellelhető vagyonának tulajdonjogával összefüggésben kétség merül fel, azt úgy kell tekinteni, mintha a céggel szemben követelés bejelentésére került volna sor.

3. Ha a céggel szemben követelés bejelentésére került sor, azonban a cég vagyontalan vagy a vagyona előreláthatóan nem fedezi a várható felszámolási költségeket, a cégbíróság a cég törlése mellett a rendelkezik az eltiltásról is a korábban ismertettek szerint.

4. Ha a céggel szemben követelés bejelentésére került sor és megállapítható, hogy

a) a cég vagyona előreláthatóan fedezi a várható felszámolási költségeket, vagy

b) a cég vagyona valószínűsíthetően fedezetelvonó ügylet miatt jelentősen csökkent vagy fedezetelvonó ügylet miatt nincs vagyona,

akkor a cégbíróság a kénysztörzési eljárást megszünteti, és kezdeményezi a cég ellen felszámolási eljárás megindítását. A

Frissítve: 2020.08.31.

vagyonfelméréssel kapcsolatos költségeket ezen esetben a cég viseli.

Frissítve: 2020.08.31.